

Motion till Liberalernas landsmöte 2025 - BILDA DIG. BETE DIG. BRY DIG.

I. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

I 37. Behovet av en välutbildad läkarkår i prevention och förebyggande arbete

Läkare bör ha mer utbildning i prevention (förebyggande vård) av flera viktiga skäl. Vår läkarutbildning i Sverige är mycket bristfällig när det gäller förebyggande insatser och livsstilsmedicin. Den är starkt fokuserad på diagnostik, behandling, operationer och mediciner, dvs. att ta hand om uppkommen ohälsa, inte att se till att vi ej blir sjuka. Forskning och vetenskapen har under flera decennier visat på att man i stor utsträckning kan förebygga och behandla en stor del av våra vanligaste kroniska sjukdomar som hjärt-kärlsjukdomar, diabetes typ 2, cancer och psykisk ohälsa. Genom att förebygga snarare än behandla sjukdomar kan samhället minska lidande, öka livskvalitet och förlänga livslängd.

Att förebygga sjukdom är ofta billigare än att behandla den. Exempelvis kostar det mindre att hjälpa en person sluta röka än att behandla lungcancer eller medicinera.

Läkare spelar en viktig roll i att främja hälsosamma levnadsvanor - som bra kost, fysisk aktivitet, men även rökstopp och alkoholreduktion. Med rätt utbildning kan de påverka patienter positivt redan innan sjukdom uppstår. För 25 år sen var jag själv med och tog fram FYSS/FAR under Folkhälsoinstitutets temaår "Sätt Sverige i rörelse 2000". Det är vi sjukgymnaster tillsammans med läkarna och sjuksköterskorna som har rätt att skriva ut fysisk aktivitet på recept (FAR). Men det är bara sjukgymnasterna som har bra kunskap och utbildning i ämnet. Enligt SCB så har cirka 70 procent av primärvårdsläkarna aldrig skrivit ut ett enda FAR-recept. Och har de gjort det vet de inte hur de ska följa upp det!

Många av dagens folksjukdomar är livsstilsrelaterade och påverkas av sociala, psykologiska och miljömässiga faktorer. Läkare behöver utbildning i hur man identifierar och hanterar dessa riskfaktorer, inte bara symtom. 11 terminers utbildning i medicin till läkare innehåller max 1-2 veckor av utbildning i livsstilsmedicin och prevention. Rent ut sagt skrämmande!

Välutbildade läkare inom prevention kan bättre motivera patienter att ta ansvar för sin egen hälsa, vilket leder till mer hållbara livsstilsförändringar och minskat vårdbehov. Det är oerhört viktigt att enskilda människor förstår sin egen roll i att påverka sin hälsa och välbefinnande.

Tidigare var infektioner dominerande, men i dag handlar det främst om kroniska sjukdomar – där prevention är avgörande. Läkarkåren behöver anpassa sig till detta skifte.

FÖRSLAG TILL LANDSMÖTESBESLUT:

1. att regering och riksdag skyndsamt ser över alla medicinska universitets grundutbildningars kursplaner och reviderar dessa omedelbart för att ge läkarkåren relevant kunskap och utbildning. Det krävs kanske en extra termin av prevention och förebyggande livsstilsmedicin för våra läkarstudenter eftersom det är svårt att plocka bort andra delar av utbildningen.

Skellefteå 2025-05-13

Motionär: Björn Hällgren, Skellefteå